



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 77/08-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2008 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti N., spol. s r. o., D., zastúpeného advokátom JUDr. M. Z., D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na slobodu prejavu a práva šíriť informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s princípom právnej istoty a právom na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s právom na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Trnave v konaní sp. zn. 11 Co 68/2007 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť spoločnosti N., spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2007 doručená sťažnosť spoločnosti N., spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľ“), podľa čl.

127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vo veci namietaného porušenia základného práva sťažovateľa na slobodu prejavu a práva šíriť informácie podľa čl. 26 ústavy a podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) z 30. apríla 2007 pod sp. zn. 11 Co 68/2007, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) zo 14. februára 2007 č. k. 9 C 13/2007-65.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že okresný súd vydal predbežné opatrenie, na základe ktorého sťažovateľ (vydavateľ regionálneho týždenníka C.) ako odporca bol povinný zdržať sa zásahov do práv na ochranu osobnosti navrhovateľa (RNDr. F. Z.) formou zverejňovania akýchkoľvek informácií v periodickej tlači vydávanej odporcom (sťažovateľom) v súvislosti s audiovizuálnym záznamom v erotickom klube M. v L. až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal odporca (sťažovateľ) odvolanie, ktoré krajský súd zamietol.

Porušenie svojho základného práva podľa čl. 26 ústavy a práva podľa čl. 10 dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že: *„napadnutým uznesením bol porušený nielen zákon č. 99/1963 Zb., ale aj došlo k porušeniu čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 26 Ústavy SR.“*

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza i nasledovné skutočnosti:

*„(...) Hranice prípustnosti kritiky osôb verejného záujmu sú podstatne širšie ako vo vzťahu k súkromnej osobe (...).*

*„(...) Vydavateľ nemohol v danom prípade (predmet konania) konať protiprávne, vydavateľ požíva ochranu čl. 10 Dohovoru a čl. 26 Ústavy SR. Vydavateľ sa opieral o informácie oficiálne, pričom takýto postup je chránený podľa čl. 10 Dohovoru, ako vyplýva z citovaných rozhodnutí európskeho súdu ergo takýto postup je výkonom ústavného práva. Sťažovateľ teda realizoval svoje právo, a preto je vylúčené, aby konal protiprávne a teda, aby zodpovedal za takéto konanie (...).“*

Sťažovateľ v doplnení svojej sťažnosti z 10. septembra 2007 navrhuje, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a po prerokovaní veci vydal tento nálezh:

*„1. Uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 Co/68/2007 z 30.04.2007, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu v Dunajskej Strede č. k. 9C/13/2007-65 zo 14.02.2007, bolo porušené právo sťažovateľa na slobodu prejavu a práva šíriť informácie podľa čl. 26 ods. 1, 4 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 10 ods. 1, 2 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd (správne má byť: Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – pozn.), v spojení s princípom právnej istoty a právom na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s právom na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd.*

*2. Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/68/2007 z 30.04.2007 sa zrušuje.*

*3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“*

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie veci Krajským súdom v Trnave (ďalej len „krajský súd“), oproti právnemu názoru, ktorý zastáva sťažovateľ. Túto skutočnosť vníma sťažovateľ ako porušenie svojich ústavných práv. Jeho obrana v konaní pred všeobecným súdom smerovala proti vydaniu predbežného opatrenia, a ak s ňou nebol úspešný, išlo o obmedzovanie sťažovateľa pri realizácii jeho označených práv, ktorých porušenie namieta.

Po preštudovaní spisu ústavný súd nenašiel pochybenie všeobecného súdu, ktoré by malo za následok taký zásah do označených ústavných práv, že by ho bolo možné hodnotiť tak, že napĺňa znaky protiústavnosti, resp. rozpornosti so zásadou ústavne konformného výkladu. Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd zohľadnil svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje len na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie procesných a hmotnoprávných zákonov s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené, svojvoľné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľa (II. ÚS 58/98, I. ÚS 17/00).

Aplikujúc východiská svojej konštantnej judikatúry na napadnuté rozhodnutie krajského súdu ústavný súd konštatuje, že je dostatočne odôvodnené, nevykazuje znaky svojoľnosti ani arbitrárnosti a je ústavne akceptovateľné. Odôvodnenie obsahuje aj zhodnotenie právnej otázky, ktorá podľa právneho názoru ústavného súdu bola dostatočne posúdená, keďže krajský súd, rešpektujúc základné východiská práva na spravodlivý proces („fair trial“), posúdil i dôvody, pre ktoré možno konštatovať, že hranice realizácie slobody prejavu a práva na informácie v podmienkach demokratickej spoločnosti nemožno absolutizovať, pretože logické odôvodnenia postoja sťažovateľa typu: „(...) *Hranice prípustnosti kritiky osôb verejného záujmu sú podstatne širšie ako vo vzťahu k súkromnej osobe (...)*, alebo „(...) *Sťažovateľ teda realizoval svoje právo a preto je vylúčené, aby konal protiprávne a teda, aby zodpovedal za takéto konanie (...)*“, by mohli pri priveľmi extenzívnom výklade navodzovať stav anómie, t. j. bezzákonnosti, z dôvodu ústavne a legálne neodôvodniteľného, a v dôsledku toho neúmerného „protežovania“ jedného ústavného práva prislúchajúceho sťažovateľovi (sloboda prejavu a právo na informácie) na úkor druhého ústavného práva navrhovateľa (právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena). Uvedený výsledok by bol tak len exaktným vyústením nerešpektovania jedného z klasických ideových postulátov, z ktorých čerpá kontinentálny právny poriadok už od čias osvietenstva: „*Moja sloboda sa začína tam, kde sa končí sloboda iného*“, a ktorý je premietnutý do dikcie čl. 2 ods. 3 ústavy: „Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.“

Aj keď u niektorých základných práv nie je výslovne stanovená možnosť ich obmedzenia, môže byť každé základné právo obmedzené z dôvodu kolízie s iným základným právom. Žiadne základné právo totiž nemá absolútnu prednosť pred iným a ktorékoľvek z nich môže v určitej situácii prevážiť nad iným. Typickým prípadom kolízie je stret slobody prejavu a ochrany dobrej povesti podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, podľa ktorého má každý právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Ústava neustanovuje žiadnu možnosť obmedzenia tohto základného práva, hoci v určitých prípadoch môže mať prednosť aj sloboda prejavu, ale len za predpokladu, že je vyslovená v dobrej viere bez snahy poškodiť osobu, na ktorú sa tento prejav vzťahuje.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je taktiež dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť (príčinná súvislosť) medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Vo väzbe na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že v označenom konaní nijako nemohlo dôjsť k porušeniu označených ústavných práv, a teda v napadnutom konaní je harmonicky vyvážená a dôsledne rešpektovaná zdanlivo dialektická jednota realizácie práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy s právom na slobodu prejavu a právom na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy. Keďže miera právnej istoty a ústavných mantinelov realizácie všetkých, a tým aj v konkrétnom prípade dotknutých a údajne porušených ústavných práv, ktorých porušenie sa namieta, musí požívať rovnakú kvalitatívnu i kvantitatívnu úroveň právnej ochrany, ústavný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľa, že *„je nepochopiteľné aj vo svetle judikatúry citovanej už v pôvodnom podaní sťažovateľa, že ako mohol okresný súd predbežným opatrením doslova umlčať jeden z regionálnych týždenníkov ohľadne všeobecne známej skutočnosti o tom, že riaditeľ gymnázia sa ocitol v erotickom salóne“*.

Ako už bolo uvedené, ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať vecnosť a správnosť postupu všeobecných súdov konajúcich vo veci, ale obmedzuje sa na zhodnotenie otázky ústavnosti takéhoto postupu. V súlade so subsidiárnou aplikáciou dobrých mravov a pravidiel slušnosti a občianskeho spolužitia na sféru právnej regulácie občianskoprávných vzťahov sa navyše ústavný súd prikláňa k stanovisku, že súbežná existencia kolízie dvoch samostatných ústavne garantovaných práv (podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 ústavy) odôvodňuje ústavnosť postupu, ku ktorému sa priklonili aj konajúce súdy tým, že svojimi rozhodnutiami (uznesenie okresného súdu zo 14. februára 2007,

uznesenie krajského súdu z 30. apríla 2007) de facto priznali vo forme predbežného opatrenia rovnakú úroveň legálnej ochrany právu navrhovateľa na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy voči právu sťažovateľa na slobodu prejavu a právu na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy, a to ešte predtým, ako došlo k vyneseniu meritórneho rozhodnutia vo veci.

Tento záver je odôvodnený aj tým, že prípadné nerešpektovanie nariadeného predbežného opatrenia konajúcich všeobecných súdov zo strany sťažovateľa by z hľadiska možného stupňa zlúčiteľnosti s ústavou a platným právnym poriadkom *de lege ferenda* nebolo možné vo vzťahu ku sťažovateľovi hodnotiť inak, ako konanie *contra bonos mores*, resp. nazerat' na neho ako na úmyselné poškodzovanie dobrého mena navrhovateľa konaním sťažovateľa, a to ešte predtým, ako vo veci rozhodol meritórne všeobecný súd.

*Aplikujúc východiská zachovávanía legality na napadnuté rozhodnutie krajského súdu ústavný súd konštatuje, že je dostatočne odôvodnené, nevykazuje znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti, a napriek tomu, že nezotrváva na platforme reštriktívneho textuálneho výkladu platných právnych predpisov, je s odvolaním sa na už uvedené dôvody ústavne akceptovateľné. Odôvodnenie obsahuje aj zhodnotenie kardinálnej právnej otázky, ktorá podľa názoru ústavného súdu bola dostatočne posúdená, keďže krajský súd sa významovo správne a v medziach ústavnosti vysporiadal so situáciou, v rámci ktorej odporca (sťažovateľ) údajne opakovane poškodzoval dobré meno navrhovateľa tým, že sa v článkoch, ktoré publikoval, pravidelne zaoberal rovnakou témou, návštevou navrhovateľa v „bordeli“ údajne za účelom vyhľadávania sexuálnych služieb (čo však nemožno do meritórneho rozhodnutia všeobecného konajúceho súdu, s prihliadnutím na rešpektovanie zásad spravodlivého konania a prezumpcie statočnosti občana, považovať za preukázané). Ústavný súd zaujíma stanovisko, že ak sa navrhovateľ snažil o to, aby odporca (sťažovateľ) do vynesenia meritórneho rozhodnutia nekonal spôsobom, o ktorého správnosti, resp. nesprávnosti a neopodstatnenosti má rozhodnúť súd, nemožno v takomto prípade vydanie predbežného opatrenia všeobecným súdom považovať za protiústavné. V prospech takéhoto záveru svedčí aj fakt, že navrhovateľ sa predmetným predbežným opatrením nesnažil upierať odporcovi jeho právo na slobodu prejavu, ale snažil sa dosiahnuť ochranu práv*

*týkajúcich sa jeho osobnosti, ako aj práva na súkromie, keďže odporca (sťažovateľ) svojimi opakovanými zásahmi prekročil určitú prípustnú formu preháňania, ako aj ústavou garantované hranice práv a slobody prejavu.*

Ústavný súd na záver konštatuje, že postupom štátneho orgánu nijako nemohlo dôjsť k porušeniu označených ústavných práv.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Vzhľadom na uvedené bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2008